

Sedmikrásky

(1966, r. Věra Chytilová)

Námět: Věra Chytilová, Pavel Juráček, **Scénář:** Ester Krumbachová, Věra Chytilová, **Kamera:** Jaroslav Kučera, **Hudba:** Jiří Šust a Jiří Šlitr, **Hrají:** Jitka Cerhová (Marie I.), Ivana Karbanová (Marie II.), Julius Albert, Jan Klusák, Marie Češková, Marcela Březinová

Sedmikrásky jsou doma i v zahraničí nejznámějším filmem Věry Chytilové; v zahraničí se dost možná o nejznámější československý titul vůbec. Poprvé se promítaly v USA roku 1966 v New Yorku, spolu s dalšími soudobými československými snímky; Chytilová díky nim dostala nabídku od studia Warner Brothers. Doma však dílo vzbudilo rozporuplnější reakce. Pavel Juráček, spoluautor námětu, měl o filmu nevalné mínění a *Sedmikrásky*, spolu s dalšími tituly, se staly v květnu 1967 předmětem interpelace poslance Jaroslava Pružince, který se ostře ohrazoval proti tomu, co se to natáčí za dělnické peníze. V reakci na jeho proslov Chytilová přidala titulek, kdy snímek věnuje všem, kdo se zvládnou pohoršovat maximálně tak nad pošlapaným salátem.

„Původní nápad byl zachytit, dokud o něm něco vím, ten život mladejch holek, těch studujících, který se tak chtějí bavit, nevědí jak, nuděj se, mají smysl pro recesi, vypadaj dobře a zajímavě. Zároveň už si ale sahají na tu hranici, kdy destruuji hodnoty.“ (Věra Chytilová v dokumentu 25 ze šedesátých)

1) Jak byste popsali hlavní hrdinky, dvě Marie? Jak byste charakterizovali jejich věk, vzezření, chování, promluvy a vztah k okolnímu prostředí? Zkuste obě figury alespoň rámcově srovnat s dalšími podobnými postavami (pokud identifikujete nějaké paralely) ve filmech NV. Zároveň se zamyslete nad tím, co mají Marie společné s hrdinkami přechozích filmů Chytilové.

„Něco je estetický, vypadá to dobře, ale přitom to nese obraz zkázy.“ (Věra Chytilová v dokumentu *25 ze šedesátých*)

2) Jedním z hlavních motivů a námětu filmu je destrukce. Pouvažujte ale nad tím, kolik odstínů ničení v tomto filmu má. Co všechno se ničí? A jde jen o kritiku vedenou z morálních pozic – ostatně s otázkami morálky bývá Chytilová velmi často spojovaná?

„S Kučerou jsme hledali téma, na kterém jsme si mohli ozkoušet všechno z filmového jazyka“ (Věra Chytilová v dokumentu *25 ze šedesátých*)

“Když už marxismus, tak v případě *Sedmikrásek* víc podle Harpa než Karla. Film nevypráví o ničem jiném víc než sám o sobě” (americká recenze *Sedmikrásek* z roku 1967, materiál z archivu Ester Krumbachové)

3) Po výtvarné a formální stránce jde v dějinách tuzemské kinematografie o zcela bezprecedentní dílo. Vypracujte si detailní poznámku k alespoň třem složkám filmového stylu – jejich invenční zapojení do formy díla, jaké funkce plní, jaké významy komunikují (nebo mohou komunikovat)

Zabitá neděle

(1969, r. Drahomíra Vihanová)

https://www.youtube.com/watch?v=EY_9OZxqStY

Sc: Drahomíra Vihanová, Jiří Křenek podle své stejnojmenné novely, **Kamera:** Petr Volf, Zdeněk Prchlík, **Hudba:** Jiří Šust, **Hrají:** Ivan Palúch (hlas Bořivoj Navrátil), Míla Myslíková, Ota Žebrák, Petr Skarke (hlas Václav Sloup) a další...

Cesta k celovečernímu debutu byla pro Drahomíru Vihanovou trnitá; jak sama přiznává, psát sama nikdy neuměla. Ve stejnojmenné novele, která byla součástí širšího triptychu z armádního prostředí, bývalý armádní důstojník Jiří Křenek reflektoval ubíjející stereotyp vojenského prostředí a také sebevraždu kolegy. Pro režisérku inklinující k pochmurným námětům představovala jeho próza vhodný námět. Vihanová původně chtěla snímek natáčet v roce 1968, to jí ale po srpnu nedovolil dramaturg a spisovatel Jan Procházka, protože nechtěl národ odhodlaný vzepřít se okupaci decimovat bezvýchodným příběhem. Do roku 1969 se však námět hodil mnohem lépe a Vihanová *Zabitou neděli* realizovala tak, aby do konce prosince byla první kopie zcela hotová. Snímek nakonec putoval do pomyslného trezoru, neboť takto negativistický film nebylo, podle vládnoucí garnitury, možno předložit veřejnosti. Jde tak o jeden z pouhých tří hraných snímků režisérky, která navzdory dokumentární tvorbě vždy tíhla k dílům hraným.

“Mě vždycky zajímalo, jak se člověk dopracuje k tomu, aby žil v harmonii s přírodou, se sebou a s Bohem” (Drahomíra Vihanová v dokumentárním portrétu Miroslava Janka *Umanutá*, 2012)

1) Jedním z ideálních vstupů do *Zabité neděle* a otevření témat, o nichž pojednává, je zaměření se na prostředí, v němž se odehrává. Natáčelo se ve vojenské pevnosti Josefov, do níž Vihanová po prologu na pohřbu Arnoštovy matky sestupuje pomocí leteckého záběru. Jaké typy postav v prostoru filmu najdeme? Jaký vliv má prostor na prožívání postav a jejich vnitřní rozpoložení?

2) Pokuste se rekonstruovat základní příběh včetně časových souvislostí. Které stylové prvky vám pomáhají orientovat se v posloupnosti vyprávění a které naopak spíš přinášejí dezorientaci?

3) Před studiem na FAMU Vihanová vystudovala konzervatoř se specializací na klavír a poté hudební vědu a estetiku. Měla tedy rozvinuté hudební cítění, které se projevovalo v jejím zájmu o střih (*Zabitou neděli* ovšem stíhal Miroslav Hájek) a zvuk. Jak ve filmu fungují zvuky, hudba a dialogy (ve smyslu jejich melodického přednesu)?